

OSALLISUUDEN OLEMUSTA JA UUTTA TOIMIJUUTTA TAVOITTAMASSA

Petri Ruuskanen

TAUSTAA SUHTEESSA AIHEPIIRIIN

Esimerkkejä elävästä suhteesta aihepiiriin:

- N. 14-vuoden kokemus kansalaistoiminnasta, kehittämisprojekteista, tuki- ja auttamistyöstä sekä yhteiskunnallisten luottamustoimien hoitamisesta
- Nykyisin esim. Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n toiminnanjohtaja, Hyvinvointiosaaminen ry:n vpj., Kuopion seudun Nuorisoasunnot ry:n vpj. yms.

OSALLISUUDEN LUOTTAMUKSELLINEN MENNEISYYSKUVAUS

Lähde: Merikoski(1954)Yhteisvoimin yhteistyöhön

NYKYISYYDEN OSALLISUUSMERKITYKSET KADOKSISSA?

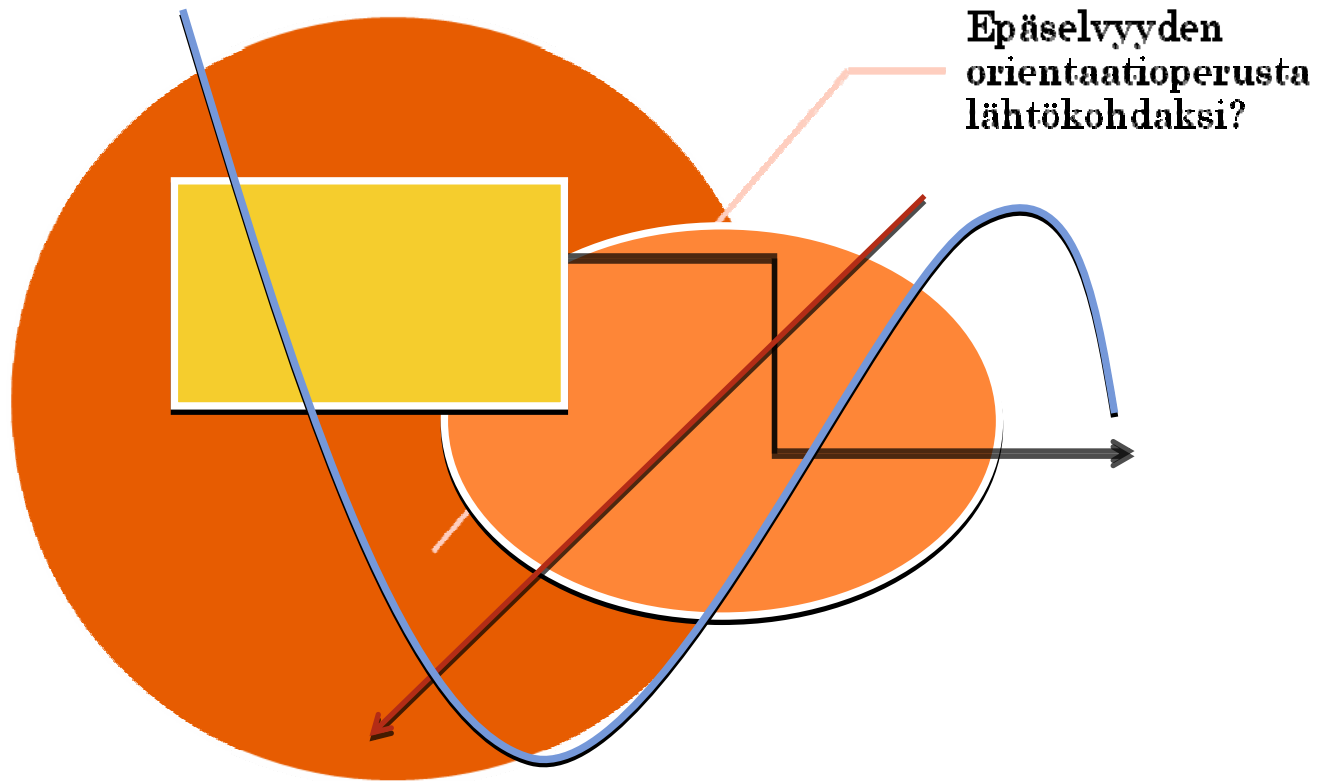

OSALLISUUDEN TOIMINNALLISEN ITSEYMMÄRRYKSEN RAKENNEVAIHTOEHDOT

- Voitaisiinko osallisuuden haastavimpia toimijuuteen liittyviä näkökulmia avata jostakin muusta kuin perinteisestä osallistumisteoretisoinnista käsin?
- Entä jos tarkastelisimme osallisuuden olemusta epäselvien- /määräisten, pitkäkestoisten ja monitulkinnallisten ”prismamaisen-analyysin ja näkökulman ” kautta?
- Mitä epämääräisyyden, pitkäkestoisen ja monitulkintaisen lähtökohdan hyväksyminen toiminnalliseksi lähtökohdaksi suunnittelulta ja erityisesti toteutukselta (toimijuudelta) edellyttäisi?

OSALLISUUDEN "TODELLINEN" OLEMUS

ILKEÄ ONGELMA EPÄSELVYYDEN YTIMEN KUVAAJANA ?

Ilkeä ongelma voidaan kuvata Sotaraudan (1996,119) mukaan seuraavin kriteerein:

- Ongelmaa ei voi täsmällisesti muotoilla
- Määrittely on aina yhteydessä ratkaisuun
- Ei ole yhtä ainoaa kriteeriä tai sääntöä onko ongelman ratkaisu oikea tai väärä. Ratkaisut ovat hyviä tai huonoja ainoastaan suhteessa toisiin
- Ei ole tyhjentävää listaa tavoista joita voidaan käyttää ongelman ratkaisussa

ILKEIDEN ONGELMIEN MÄÄRITTELY JATKUU

- Ongelmalla on monia selityksiä. Riippuen siitä minkä selityksen valitsee, ratkaisu saa erilaisia muotoja
- Ongelma on ainutlaatuinen
- Ongelman ratkaisijalla ei ole ”oikeutta olla väärässä”. Toimija on moraalisesti vastuussa siitä mitä on tekemässä. Ja koska on vaikea tietää milloin ongelma on ratkaistu, onnistumisesta saa hyvin harvoin kunniaa.

OSALLISTAMISEN AIKALAISHAASTEET

- Solidaarisuus-/yhteinäiskulttuurillisen yhteisö-ajattelun murtuminen
- Järjestörakenteiden jatkuvuuden haasteet ja uhkakuvat esim. yksilöllistyminen, yksilöiden oman elämän projektisoitumistarpeet
- Demokraattisten rakenteiden ”kohtaanto-ongelma” todellisuuden kanssa (edustavyys yms.)
- Kiihtyvä polaarisaatio eri väestöryhmien välillä (sosiaalisten riskien ehkäisy, hyvinvointierot yms.)
- Rationaalisuus- ja psykologisomis-ihanteiden työntyminen jokaiselle elämän osa-alueelle (kannattavuus, luonnonvalinta-ajattelu yms.)

JOITAKIN TOIMINTA-AVAUKSIA KANSALAISTOIMINNAN ALUEELLA

- Yhteiset toimintarakenteet julkisen sektorin ja kolmannen sektorin välillä esim. välittävät ja mahdollistavat rakenteet ja toiminta-alustat
- Järjestöjen itsekorjausreformi ja osaamisen uudistaminen esim. luopuminen kansalaisyhteiskunnan ”edustamispakosta” ja näin mahdollistamalla ”väistämättömän” muutoksen
- RAY:n ja kuntien sitominen kansalaisyhteiskunnan uudistamiseen välittävien ja yksilö- ja yhteisökeskeisten intressien toimijuutta tuottavien prosessirakenteiden kautta.
- Sosiaalityön ja kansalaisyhteiskunnan uusi suunnan mahdollistaminen menetelmäosaamisen ja kriittisen tiedontuotannon kautta

LÄHTEET:

Markku Sotarauta. 1996 Kohti epäselvyyksien hallintaa. Suomen Tulevaisuuden Tutkimuksen Seura, Finnpublisers Gummerus.

Merikoski.(1954) Yhteisvoimin yhteistyöhön. Raittiuskansan Kirjapaino Oy. Helsinki.

Kuopion kaupungin järjestöstrategia ja avustustoiminnan periaatteet.(2007).

[http://www.kuopio.fi/attachments.nsf/Files/251007112525242/\\$File/kansalaisjarjestostrategia.pdf?OpenElement](http://www.kuopio.fi/attachments.nsf/Files/251007112525242/$File/kansalaisjarjestostrategia.pdf?OpenElement)

Yeung, Anne Birgitta.(2002) Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa - ihanteita vai todellisuutta?. YTY, Helsinki

